

§ 45

Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet

HEL 2022-015213 T 10 05 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti leikkipalveluiden järjestämisestä seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Leikkipalveluiden periaatteita toteutetaan lähileikkipaikoilla, alueleikkipaikoilla ja leikkipuistoissa.
- Verkosto suunnitellaan siten, että palvelu on hyvin saavutettavissa koko kaupungissa. Lähileikkipaikkojen minimipinta-ala on 500–600 m², alueleikkipaikkojen 3 000 m² ja leikkipuistojen 5 000–10 000 m².
- Nykyinen palvelutaso turvataan suhteessa väestön sijoittumiseen kaupunkirakenteessa varmistaen alueellinen tasapuolisuus. Tavoitteena on lähileikkipaikka 300 metrin tai vaihtoehtoisesti alueleikkipaikka tai leikkipuisto 600 metrin päässä kodista. Resursseja kohdistetaan katvealueiden poistamiseen sekä leikkipuistojen ja alueleikkipaikkojen kunnostukseen.
- Suunnitteluperiaatteet ovat sopivuus kaupunkikuvaan ja maisemaan, turvallisuus ja terveellisyys, käyttäjien monimuotoisuuden huomioon ottaminen, lasten kehityksen tukeminen sekä arjen hauskuus, vastuullisuus ilmaston ja ympäristön suhteen sekä luonnon yhdistäminen leikkipalveluihin kestäväällä tavalla.
- Vastuullisuutta ilmaston ja ympäristön suhteen sekä luonnon yhdistämistä leikkipalveluihin toteutetaan suosimalla muovittomia pintamateriaaleja, luontoelementtien tuomista leikkipaikoille (esim. puunrungot) ja luonnon korkeuserojen ja elementtien säilyttämistä aina silloin kun se on mahdollista.
- Opastusta sekä leikkialueille että niiden sisällä parannetaan.
- Kesien lämpenemiseen varaudutaan vesivirkistysmahdollisuuksilla ja kahluualtailla, silloin kun ei olla meren lähellä ja varjosta sekä käyttäjien UV-suojauksesta huolehditaan joko puiden istutuksilla tai kankailla ja katoksilla.
- Parannetaan erikoistason esteettömien leikkipaikkojen verkostoa ja sen kattavuutta.
- Suunnitellaan teemaleikkipuistoja vetovoimaisiksi kohteiksi soveltuviin sijainteihin kolmea kaupunkiuudistusaluetta priorisoiden.
- Turvataan alueleikkipaikkojen julkinen käyttö rajoittamalla yksityistä tai muuta käyttöä.

- Alueiden elävöittämiseksi tai viihtyisän kävely-ympäristön luomiseksi yksittäisiä leikkiin innostavia välineitä voidaan sijoittaa myös katualueille ja aukioille turvallisuuden näkökohdat huomioiden.

Leikkipuistojen ja leikkipaikkojen kunnostuksien ja uusinvestointien priorisoinneissa huomioidaan alueiden segregatiokehitys. Lautakunta painotti, että priorisointia tehdään alueille, joilla segregatiota on paljon.

Käsittely

Esittelijän muutos: Edelliskokouksessa käydyin keskustelun pohjalta. Terävöitetään mistä varsinaisesti ollaan päättämässä ja tämän johdosta korvataan päätösehdotus seuraavalla tekstillä:

Kaupunkiympäristölautakunta päättää leikkipalveluiden järjestämisestä seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Leikkipalveluiden periaatteita toteutetaan lähileikkipaikoilla, alueleikkipaikoilla ja leikkipuistoissa.
- Verkosto suunnitellaan siten, että palvelu on hyvin saavutettavissa koko kaupungissa. Lähileikkipaikkojen minimipinta-ala on 500–600 m², alueleikkipaikkojen 3 000 m² ja leikkipuistojen 5 000–10 000 m².
- Nykyinen palvelutaso turvataan suhteessa väestön sijoittumiseen kaupunkirakenteessa varmistaen alueellinen tasapuolisuus Tavoitteena on lähileikkipaikka 300 metrin tai vaihtoehtoisesti alueleikkipaikka tai leikkipuisto 600 metrin päässä kodista. Resursseja kohdistetaan katvealueiden poistamiseen sekä leikkipuistojen ja alueleikkipaikkojen kunnostukseen.
- Suunnitteluperiaatteet ovat sopivuus kaupunkikuvaan ja maisemaan, turvallisuus ja terveellisyys, käyttäjien monimuotoisuuden huomioon ottaminen, lasten kehityksen tukeminen sekä arjen hauskuus, vastuullisuus ilmaston ja ympäristön suhteen sekä luonnon yhdistäminen leikkipalveluihin kestäväällä tavalla.
- Opastusta sekä leikkialueille että niiden sisällä ja käyttäjien suojausta UV-säteilyiltä parannetaan.
- Parannetaan erikoistason esteettömien leikkipaikkojen verkostoa ja sen kattavuutta.
- Suunnitellaan teemaleikkipuistoja kohokohdiksi kaupunki-uudistusalueilla.
- Turvataan alueleikkipaikkojen julkinen käyttö rajoittamalla yksityistä tai muuta käyttöä.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Muutetaan esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisia periaatteita seuraavasti:

Jaetaan seuraava lause

- Opastusta sekä leikkialueille että niiden sisällä ja käyttäjien suojausta UV-säteilyiltä parannetaan.

kahteen osaan seuraavasti:

- Opastusta sekä leikkialueille että niiden sisällä parannetaan.
- Kesien lämpenemiseen varaudutaan vesivirkistysmahdollisuuksilla ja kahluualtailla silloin kun ei olla meren lähellä ja varjosta ja käyttäjien UV-suojauksesta huolehditaan (joko puiden istutukset tai kankaat ja katokset).

Muutetaan seuraava lause:

- Suunnitellaan teemaleikkipuistoja kohokohdiksi kaupunki uudistusalueilla.

kuulumaan seuraavasti:

- Suunnitellaan teemaleikkipuistoja vetovoimaisiksi kohteiksi soveltuviin sijainteihin kolmea kaupunki uudistus aluetta priorisoiden.

Lisätään neljännen periaatteen jälkeen:

- vastuullisuutta ilmaston ja ympäristön suhteen sekä luonnon yhdistämistä leikkipalveluihin toteutetaan suosimalla muovittomia pintamateriaaleja, luontoelementtien tuomista leikkipaikoille (esim. puunrungot) ja luonnon korkeuserojen ja elementtien säilyttämistä aina silloin kun se on mahdollista.

Lisätään viimeiseksi periaatteeksi:

- alueiden elävöittämisiksi tai viihtyisän kävely-ympäristön luomiseksi yksittäisiä leikkiin innostavia välineitä voidaan sijoittaa myös katualueille ja aukioille turvallisuuden näkökohdat huomioiden.

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunki ympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisätään päätöstekstiin seuraava kappale:

Leikkipuistojen ja leikkipaikkojen kunnostuksien ja uusinveointien

24.01.2023

Asia/4

priorisoinneissa huomioidaan alueiden segregatiokehitys. Lautakunta painottaa, että priorisointia tehdään alueille, joilla segregatiota on paljon.

Kannattaja: Saana Rossi

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Hyövähti, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet
- 2 Taustaraportti ja verkostokartta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä toistaiseksi voimassa olevat Helsingin leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet ohjeellisesti noudatettavaksi.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunkiympäristön ylläpitämät leikkipuistot ja leikkipaikat muodostavat leikkipalvelut, jotka ovat käytetyimpiä yleisten alueiden palveluista. Niiden verkoston ylläpitäminen ja laadullinen kehittäminen toteuttaa Helsingin kaupunkistrategiaa 2021–25.

Päämääränä ovat turvalliset ja hyvin saavutettavat leikkipalvelut kaikkialla Helsingissä. Keskeisenä periaatteena on turvata nykyinen palvelutaso tasapuolisesti. Selvitetyn verkoston ja nykytilanteen perusteella huolehditaan sen säilymisestä investoimalla paitsi uusien leikkipaikkojen rakentamiseen tarvittaessa, myös varautumalla olemassa olevien kunnostussykliin. Leikkipalveluiden kehittämistä priorisoidaan keskeisimmässä ja saavutettavimmissa sijaintipaikoissa sekä todetuilla verkostoeselvityksen katvealueilla. Leikkipuistot ja -alueet ovat kaikille avoimia ja ilmaisia myös tulevaisuudessa. Leikkipalveluiden sijoittumisen osalta periaatteena on, että noin 600 metrin säteellä kotoa tulee löytyä alueleikkipaikka tai leikkipuisto tai tätä lähempänä lähileikkipaikka-

ka. Alueille on periaatteissa (liite 1) esitetty myös tavoitekokoja. Sisällöllisinä periaatteina leikkipalveluiden järjestämisessä ovat muun muassa sopivuus kaupunkikuvaan ja maisemaan, turvallisuus ja terveellisyys, käyttäjien monimuotoisuuden huomioon ottaminen, lasten kehityksen tukeminen sekä arjen hauskuus, vastuullisuus ilmaston ja ympäristön suhteen sekä luonnon yhdistäminen leikkipalveluihin kestäväällä tavalla.

Leikkipuistot ja leikkipaikat tarjoavat elämyksellistä ympäristöä ja monipuolisia toimintamahdollisuuksia Helsingin viheralueilla. Ne ovat laadukkaita oppimisympäristöjä ja keskeisessä roolissa varhaiskasvatuksen ja alakouluikäisten fyysisen, henkisen ja sosiaalisen aktiivisuuden sekä hyvinvoinnin tukemisessa.

Kaupunkistrategian mukaan rakentamisinvestointien yhtenä tavoitteena on vähentää alueiden eriytymistä ja lisätä helsinkiläisten kaikkialla kokemaa viihtyisyyttä. Laadukkaiden leikkipuistojen ja leikkipaikkojen järjestäminen on tärkeää, koska ne lisäävät alueiden vetovoimaa ja luovat positiivista imagoa alueille lapsiperheiden keskuudessa. Leikkipalveluilla on lisäksi merkittävä rooli alueiden viihtyisyyden ja elinvoimaisuuden sekä turvallisen kaupunkitilan kannalta. Ne tarjoavat harrastusmahdollisuuksia, luovat yhteisöllisyyttä ja tukevat lasten kehitystä. Tämän takia on tärkeää ylläpitää koko kaupungin kattavaa, laadukasta leikkipaikkojen palveluverkostoa. Lisäksi Helsinki on hyväksytty mukaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin, joka tähtää Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen saamiseen vuonna 2024.

Palveluiden järjestämisen periaatteet ovat kaupunkiympäristön toimialalla yhteisesti sovittuja yleisten alueiden palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyjä. Tavoitteena on selkeä ja yksinkertainen leikkipalvelujen järjestämisen määrittely ja yhteisesti sovittu toimintatapa. Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet on suunnattu kaupungin viranomaisille, päättäjille ja leikkipalveluja tarjoaville tahoille sekä palveluja käyttäville kaupunkilaisille.

Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteiden tarkoituksena on määrittää Helsingin kaupunkiympäristön toimialan tarjoamat ulkotilojen leikkipalvelut: leikkipuistot ja leikkipaikat. Leikkipaikat on työssä jaoteltu laajempiin alueleikkipaikkoihin ja pienempiin lähileikkipaikkoihin. Esteettömiä leikkipalveluita tarjotaan vähintään yksi jokaisessa kaupungin suurpiirissä ja niitä perustetaan myös uusille kaupunkikehityksen alueille. Tavoite on, että esteettömiä leikkivälineitä tarjotaan myös niissä puistoissa, joita ei ole määritelty esteettömiksi.

Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet on valmisteltu Helsingin kaupunkiympäristön toimialan koolle kutsumassa työryhmässä, ja ne

perustuvat erilliseen taustaraporttiin ja verkostokarttaan, jota päivitetään säännöllisesti (Leikkipalvelulinjaus, Taustaraportti, Kaupunkiympäristön aineistoja 2022:1). Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteiden jatkotyönä tarkastellaan leikkipalveluiden kärkikohteita, teemaleikki-paikkojen ja -puistojen verkostoa sekä niihin kytkeytyviä palveluita. Leikkipuistot ja -paikat ovat vetovoimatekijöitä erityisesti kaupunkiuudistusalueilla.

Helsingin nykyinen leikkipalveluverkosto kattaa palvelutarjonnallaan koko kaupungin alueen. Tässä työssä määriteltyä leikkipalveluverkostoa täydentävät koulupihojen ja päiväkotipihojen leikkipaikat sekä lähi-liikuntapaikat, joissa on paikoin lapsille ja nuorille kohdistettuja palveluja. Lisäksi taloyhtiöt tarjoavat perusleikkipaikkoja tonteillaan.

Leikkipalvelujen pääkäyttäjät ovat päivisin lapset, jotka eivät ole päiväkodissa tai koulussa sekä heidän seurassaan olevat aikuiset. Iltapäivällä koululaiset tarvitsevat leikkipalveluita ajanviettopaikoikseen. Lisäksi käyttäjiä ovat päiväkotien, perhepäivähoidoryhmien, puistotätien, erilaisien kerhojen, koulujen ja nuorisotalojen lapset ja nuoret sekä etenkin kaupungin keskustassa myös matkailijat.

Leikkipuistot ja -paikat ovat yksi taloudellisesti kalleimmista viherpalveluista, mutta samalla ne tuottavat asukkaille suurta arvoa. Leikkivälineiden keskimääräinen tavoitteellinen elinkaari on n. 15–20 vuotta edellyttäen huoltoa, mutta riippuen käyttäjämäärästä sykli voi myös olla lyhempi. Tästä seuraa, että laskennallisesti Helsingissä leikkipuistoja tulisi kunnostaa vuosittain noin neljä kappaletta ja leikkipaikkoja noin 10–15 kappaletta. Kertyneen runsaan korjausvelan vuoksi leikkipalveluja tulisi kuitenkin kunnostaa laskennallista määrää suurempi määrä vuosittain, jotta velan kasvu saataisiin pysäytettyä. Tämän lisäksi on tarvetta myös rakentaa uusia leikkipalveluita kaupungin kasvaessa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Hyövälti, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Leikkipalveluiden järjestämisen periaatteet
- 2 Taustaraportti ja verkostokartta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 17.01.2023 § 20